

KOMMENTAREN

Vad lärde vi oss av tsunamin?

av Hannu Ijäs

Nordost om den indonesiska ön Sumatra skedde annandag jul i fjol en exceptionellt kraftig jordbävning, som förorsakade en enorm flodvåg. Uppskattningsvis 300 000 människor miste livet. På området fanns tusentals nordiska turister, varav flera hundra föll offer för olyckan. Till följd av katastrofen omkom eller saknades 544 svenskar, 179 finländare, 84 norrmän och 47 danskar.

Flodvågskatastrofen i Asien var den allvarligaste enskilda olyckan som drabbat nordiska medborgare under fredstid. Dessutom inträffade den långt borta från Norden. Därför ställdes det ovanligt stora krav och förväntningar såväl på myndigheterna som på försäkringsbranschen.

De finländska myndigheterna vidtog omedelbart åtgärder för att hjälpa finländare på ort och ställe och evakuera dem från katastrofområdet bland annat på grund av risken för epidemier. Om finska staten inte hade skridit till verket, skulle trycket på reseförsäkringsbolagen ha varit betydligt större. Evakueringen och utsändningen av sjukvårdspersonal föranledde staten kostnader som staten inte behöver stå för i samband med andra olycksfall utomlands eller i hemlandet utan som i allmänhet direkt betalas av de försäkringsbolag som beviljar reseförsäkringar. På grundval av ett politiskt beslut som fattades i efterskott agerade staten i det här fallet som en reseförsäkringsgivare för de resenärer som saknade reseförsäkring. Detta kunde dock leda till att medborgarna fick en ogrundad uppfattning om att det inte är nödvändigt att själv teckna

försäkring. Att staten i efterhand påtog sig ett ersättningsansvar kan också kritiseras med hänsyn till medborgarnas likställdhet.

Våren 2005 underhandlade Finska Försäkringsbolagens Centralförbund (FCF) och Statskontoret om hur och till vilken del de kostnader som föranletts staten efteråt kunde läggas på försäkringsbolagen. Det rädde inga delade meningar, men sekretesslagstiftningen begränsade i viss mån utredningen av offrens försäkringar. Försäkringsbolagens andel av de kostnader som staten påtog sig till följd av flodvågskatastrofen i Asien uppgick slutligen till ca 700 000 euro.

Försäkringsbolagen fick självfallet rätt snart efter evakueringen mycket förfrågningar angående försäkringsskyddet. FCF framställde för myndigheterna att försäkringsbolagen skulle få ta del av de saknades personbeteckningar, med hjälp av vilka bolagen hade kunnat reda ut de saknades försäkringsskydd i alla försäkringsgrenar. Emellertid fick försäkringsbolagen inte tillgång till omkomna och skadade personers personbeteckningar, eftersom det inte fanns sådana lagbestämmelser som hade gjort det möjligt. En precisering av sekretesslagstiftningen på denna punkt kan vara påkallad.

Hannu Ijäs är skadeförsäkringschef vid Finska Försäkringsbolagens Centralförbund.
hannu.ijas@vakes.fi